

Luomulihan arvoketjutyöryhmä

12.03. 2014 klo 10.00-12.30
MTK

Työryhmän kokoonpano

Nimi	Paikalla 12.03.
Petteri Mäkelä , naudanlihan tuottaja	x
Fredrik von Limburg Stirum	x
Arto Jokinen, Pajuniemi	x
Pasi Tamminen, Tamminen (pj.)	x
Soile Käkönen, HK-Ruokatalo	x
Timo Marttinen, Krunex	
Susanna Vehkaoja, Atria	x
Peter Westerholm, Pajuniemi	x
Taina Kalliotiura, Saparola	
Minna Slotte, SOK	
Johanna Holopainen, Ruokakesko	x
Ulla-Maija Leskinen; ProAgria	x
Terhi Kujala; Agrimarket	
Ilkka Pohjamo, MTK	x
Tarja Musikka, Luomuliitto	x
Markku Niemistö, LTK	x
Merja Manninen, Evira	
Anne Kallinen, TNS Gallup (vieras)	x
Minna Nurro, Pro Luomu ry (siht.)	x
Marja-Riitta Kottila, Pro Luomu ry	x

Asialista

- Luomulihan tuotanto vuonna 2013, Anne Kallinen TNS Gallup
- Ajankohtaista uuden ohjelmakauden tukineuvotteluista, Ilkka Pohjamo, MTK
- Ennakkotietoa EU:n luomulainsäädännön uudistumisesta: Miten varaudutaan?
- Luomualan kehittämisen ja erityisesti lihan arvoketjun keskeisimmät pullonkaulat ja miten niitä voitaisiin ratkaista?
  - Kts. edellisen kokouksen keskustelu diat 7, 8 ja 9
- Toiminnan linjat vuodelle 2014
- Muut ajankohtaiset asiat:
  - Luomufoorumi (10.-11.4.) ja Luomuelintarvikepäivä 2.10.
  - Muut ajankohtaiset asiat

Luomulihan tuotanto 2013

- Anne Kallinen/TNS Gallup esitteli 19 teurastamolle tehdyn luomulihan tuotantomäärää v. 2013 koskevan kyselyn tulokset (kts. erillinen esitys)
- Luomulihaa tuotettiin vuonna 2013 yht. 3,4 milj. kg:
  - nauta n.2,5 milj. kg (3,1 % kokonaistuotannosta)
  - sika n.0,8 milj. kg (0,4 % kok. tuotannosta)
  - lammas n. 0,2milj. kg (18,2 % kok. tuotannosta)
  - siipikarja n. 0,03 milj. kg (0,03 % kok. tuotannosta)
- Kaikissa lihalajeissa luomun tuotanto on kasvanut edellisvuodesta.
- Luomun osuus kaikesta lihantuotannosta 0,9 %, ilman siipikarjaa 1,2 %
- Suoramyyntin kautta markkinoitavan lihamäärän haarukoiminen haasteellista. Kyselyn mukaan tuottajat markkinoivat/ myyvät itse noin neljänneksen luomulihasta eri asiakkaille: kaupoille, ravintoloille ja suoraan kuluttajille.
- Liitteenä selvitys.

EU-tukineuvottelut

- Ilkka Pohjamo/MTK esitteli EU-tukineuvotteluja.
- Luomusta tulee oma tukitoimenpide, jota ei kytketä ympäristökorvaukseen, luomutilat vapautettu viherryttämisen tukiehdoista.
- Luomukotieläintilan määritelmä jatkossa 0,3 eläinyksikköä/ha (vrt. LFA-tuessa määritelmä 0,35 eläinyksikköä/ha)
- Luomutilan myyntikasveja ei ole vielä määritelty, mutta niiden 30 %:n viljelyvelvoite ei koske luomukotieläintiloja
- Vuokrapeltojen saatavuus voi heiketä, koska jatkossa tukia myönnetään myös yli 65-vuotiaille -> ikääntyvät viljelijät jatkavat tilanpitoa
- Pellon vuokrasopimusten pituus 2014 vs. 2015: nyt vuokrasopimukset tehtävä viideksi vuodeksi, jatkossa ei määrääaikaa
- Luomuviljelijän pitää silti huolehtia, ettei luomusitoumusala vähene.

EU:n luomulainsäädännön uudistus

- Keskusteltiin EU:n luomuasetuksen uudistamisesta ennakkotietojen pohjalta. Keskusteluissa tuli esille seuraavia näkökohtia:
- Luomulihavalmisteiden lisäaineet Na-nitriitti ja K-nitraatti tulee sallia yhä, kansallisesti rajoitettu määrää puoleen siitä mitä tavanomaisissa sallittu.
- Luomussa sallitut tavanomaiset ainesosat -lista on edelleen tarpeen: (mm. suolet (makkarat), herasuola, fruktoosi)
- Luomukotieläinten jalostuksessa käytettävien siitoseläinten edellytetään jatkossa olevan luomueläimiä - Suomessa tämä olisi erittäin hankalaa, koska luomueläinten populaatio on niin pieni.
- Samoin on poistumassa lupa käyttää tavanomaista siementä luomukasvien kasvatuksessa, tämäkin on ongelma Suomen olosuhteissa
- Valvonnan riskiperusteisuus lisääntyy jatkossa

EU:n luomulainsäädännön uudistus

- Tämän vuoden lopussa päättyvät siirtymäajat:
  - Kananuorikoiden hankkiminen luomukasvatukseen tavanomaiselta puolelta - Suomi tarvitsisi tähän siirtymäajan. Kansallisesti on vasta valmisteilla tuotanto-ohjeet luomunuorikkokasvatukseen.
  - Luomusikojen ja siipikarjan rehustuksessa lupa käyttää 5 % valkuaisrehuista tavanomaisena on poistumassa (lupa käyttää vain hätätapauksissa), Suomen kannalta tämä ongelma.
- Keskustelussa todettiin myös, että luomueläinten ulkoiluvaatimukset pitäisi saada selkeämmiksi, sillä nyt säädöksissä on liikaa tulkinnanvaraa. Lisäksi todettiin ongelmia aiheutuvan siitä, että eri ELY-keskuksilla on erilaisia tulkintoja rakennusvaatimuksista, ja myös ympäristölainsäädännön vaatimukset saattavat olla ristiriitaisia luomuehtojen kanssa
- Todettiin, että luomukotieläinten tuotantoehdot pitäisi käydä läpi asiantuntijaryhmässä, jotta säädösten tulkinnanvarat saadaan pois. Mietittiin löytyisikö pilottitiloja, joiden avulla selvitetäisiin, mikä merkitys uudistuksilla on käytännössä. Asiaa voitaisiin lähestyä myös vierailemalla eri viranomaisten kanssa tilalla, jossa sääntöjä sovitetaan yhteen.
- Kts. Erillinen arvoketjuryhmien keskustelujen pohjalta koottu muistio keskustelun pohjaksi.

Muut asiat

- Ajanpuutteen vuoksi luomulihantuotannon pullonkaulojen ratkaisuehdotuksia ja toiminnan linjoja kuluvalle vuodelle ei ehditty käsitellä, vaan ne siirrettiin seuraavan kokouksen asialistalle
- Marja-Riitta Kottila lähettää työryhmän jäsenille luomun kehittämisen toimeenpanosuunnitelman päivityksen kommentoitavaksi
- Arviot luomulihan myynnistä ja myyntipotentialista on nyt päivitetty (diat 9 ja 10)
- Luomufoorumi 10.-11.4. Hki Messukeskus - puhujana mm. Linda Mauperon/Euroopan komissio. Edellisenä päivänä järjestetään retki luomutiloille, jolloin komission edustaja pääsee tutustumaan Suomen olosuhteisiin ja voimme keskustella sääntömuutosten soveltuvuudesta Suomeen. Arvoketjuryhmän jäsenet ovat tervetulleita mukaan retkelle.
- Luomuelintarvikepäivä 2.10. Hki Pörssi - varaa päivä jo kalenteriin!
- Seuraava kokous pidetään 2.6. klo 10-12.30 MTK:n tiloissa

Luomumyynnin arvon kehitys ja potentiaali

	Avio luomumyynnin arvosta v. 2011	Arvio luomumyynnin arvosta v. 2012	Arvio luomumyynnin arvosta v. 2013	Luomu myynnin potentiaali
TUORE LIHA	7, 8 milj. €	8,3 milj. €	8	27 milj. €
TUOREET LIHA-VALMISTEET	2,15 milj. €	3,3 milj. €	3,8	10 milj. €

Lähde: Luomulihan arvoketjuryhmä , kaupparyhmiltä kerätty

Luomumyynnin arvo 2013 ja kasvupotentiaali

Tuoteryhmät 2013	Arvio luomumyynnistä 2013 milj. €	Luomun os% lisäpotentiaali	Luomun lisäpotentiaali milj. €	Luomun os% potentiaali	Luomun potentiaali milj. €
Tuore liha	8	2	19,0	2,8	27
Tuoreet lihavalmisteet	3,8	0,6	6,2	1	10